

Tabelul

obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul legii privind ratificarea Convenției OIM nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii

Nr. d/o	Autorul propunerilor și obiecțiilor	Conținutul propunerilor, obiecțiilor	Argumentare
1	2	3	4
1.	<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. DI/1/391-13123 din 14.11.2023</p>	<p>Potrivit pct. 165 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 tratatele supuse examinării Parlamentului vor fi prezentate Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene de către organul responsabil pentru încheierea tratatului, iar setul de documente necesare pentru îndeplinirea procedurilor interne în vederea punerii tratatului în vigoare va conține:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) argumentarea oportunității ratificării de către Republica Moldova a tratatului, conform anexei nr. 5 la prezentul Regulament; b) copia de pe textul tratatului în limba română și limba de referință, iar în cazul în care tratatul nu conține un text autentic în limba română, copia de pe textul autentic al acestuia într-o limbă străină și traducerea oficială în limba română efectuată de organul responsabil pentru încheierea tratatului și certificată de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; c) copile de pe avize și tabelul de sinteză a avizelor; e) proiectul hotărârii Guvernului despre aprobarea proiectului de lege cu privire la ratificarea tratatului (în limba română cu traducerea în limba rusă); f) proiectul de lege cu privire la ratificarea de către Republica Moldova a tratatului (în limba română cu traducerea în limba rusă) care va stabili expres: organul sau organele responsabile pentru implementarea tratatului sau pentru efectuarea unor acțiuni, orientate spre respectarea angajamentelor pe care și le asumă Republica Moldova prin îndeplinirea procedurilor interne de intrare în vigoare a tratatului; formularea textelor rezervelor în vederea aplicării ori neaplicării unor prevederi ale tratatului față de Republica Moldova; g) proiectul de lege privind introducerea modificărilor în legislație (în limba română cu traducerea în limba rusă), dacă din tratatul internațional decurge adoptarea unor legi noi sau modificarea legilor în vigoare. <p>Examinând setul de materiale remis spre avizare se constată lipsa următoarelor elemente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. copia de pe textul tratatului; 2. copile de pe avize și tabelul de sinteză a avizelor; 3. proiectul de lege privind introducerea modificărilor în legislație, dacă din tratatul internațional 	<p>Se acceptă</p>

	<p>decurge adoptarea unor legi noi sau modificarea legilor în vigoare.</p> <p>Cu referire la pct. 1 se menționează faptul că MMPS urmează să anexeze la set copia textului tratatului internațional propus spre ratificare.</p> <p>Cu referire la pct. 2 se menționează că deși în cadrul procedurii de ratificare setul de materiale nu este supus procedurii de avizare, totuși având în vedere specificul Convențiilor adoptate la conferințele internaționale din cadrul Organizației Internaționale a Muncii, avizele instituțiilor de resort se vor obține ca urmare a demarării și desfășurării procedurii interne corespunzătoare, iar ulterior va fi elaborat și tabelul de sinteză.</p> <p>Cu referire la pct. 3 se comunică faptul că analizând Argumentarea necesității la secțiunea „Aspectul normativ”, capitolul „Analiza de impact” se indică că pentru punerea în aplicare a Convenției urmează a fi revizuit cadrul normativ național prin operarea modificărilor, inclusiv în următoarele acte normative: Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2001, Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, Legea cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor nr. 137/2016 etc.</p> <p>Potrivit prevederilor art. 11 alin. (5) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale, dacă tratatul internațional prezentat Parlamentului Republicii Moldova spre examinare implică adoptarea unor legi noi sau modificarea legilor în vigoare, proiectul legii privind ratificarea tratatului internațional și proiectele legilor privind modificările în legislație se prezintă concomitent.</p> <p>Respectiv, MMPS urmează să anexeze la setul de materiale privind ratificarea Convenției vizate, în mod obligatoriu, și proiectul de lege privind modificarea legislației în vigoare.</p> <p>În altă ordine de idei, cu referire la Argumentarea necesității, la secțiunea „Informații privind conținutul tratatului”, capitolul „Descrierea tratatului”, rezumatul Convenției vizate se va reda în mod succint, iar secțiunea propriu-zisă se va completa cu informații privind termenul de valabilitate și modul de amendare a tratatului. Secțiunea „Aspectul normativ”, capitolul „Analiza de impact” se va revizui și se ajută în modul corespunzător în dependența de proiecte de acte normative elaborate și anexate la setul de materiale privind ratificarea Convenției vizate.</p> <p>Secțiunea „Aspectul temporar” se va completa și cu prevederile art. 15 alin. (2) din Convenție.</p> <p>Totodată, pe lângă informațiile stabilite expres la Anexa nr. 5 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.</p>
	<p><i>Se acceptă</i></p>
	<p><i>Se acceptă</i></p>
	<p><i>Se acceptă</i></p>
	<p><i>Se acceptă</i></p>
	<p>Prevederile menționate se regăsesc la capitolul „Aspectul temporar”.</p>
	<p><i>Se acceptă</i></p>
	<p><i>Se acceptă</i></p>

	<p>442/2015, capitolul „Analiza oportunității ratificării” se va revizui și se va ajusta după cum urmează.</p> <p>Întrucât procedura de ratificare a unui tratat internațional, conform regulilor generale, este precedată de procedura de inițiere a negocierilor și/sau aprobare a semnării, în speță se impune necesitatea motivării demarării doar a procedurilor necesare pentru etapa de ratificare, evitându-se procedurile interne de inițiere a negocierilor și/sau aprobare a semnării.</p> <p>Respectiv, se va menționa că potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 359/1995, Republica Moldova a aderat la Organizația Internațională a Muncii, respectiv devenind parte la toate actele constitutive ale Organizației, inclusiv la Constituția Organizației Internaționale a Muncii.</p> <p>Potrivit art. 19 alin. (1) și alin. (2) din Constituția Organizației Internaționale a Muncii, atunci când Conferința a decis adoptarea propunerilor cu privire la un punct din agendă, rămâne în sarcina Conferinței de a stabili dacă aceste propuneri vor trebui să ia forma:</p> <p>(a) unei Convenții internaționale, sau a (b) unei Recomandări.</p> <p>În ambele cazuri, pentru adoptarea unei Convenții sau a unei Recomandări, după caz, este necesară o majoritate de 2/3 din voturile exprimate de delegații prezenți la conferință.</p> <p>Astfel, având în vedere că în cadrul celei de-a 108-a Conferință Internațională a Muncii din 21 iunie 2019 a fost întrunit cvorumul necesar, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii a fost adoptată.</p> <p>Totodată, chiar dacă Republica Moldova nu s-a expus prin vot în cadrul celei de-a 108-a Conferințe cu referire la adoptarea Convenției vizate, statul nostru nu este scutit de procedura de ratificare sau de notificare a OIM despre refuzul de a o ratifica, cu respectarea condițiilor reglementate la art. 19 din Constituția OIM.</p>	<p><i>Se acceptă</i></p>
	<p>Respectiv, o dată ce Convenția nr. 190 a fost adoptată, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (5) din Constituția OIM, Republica Moldova urmează să ia una din următoarele decizii:</p> <p>(D) dacă Membrul obține acordul autorității sau autorităților de a cărei/căror competență ține problema, acesta va comunica ratificarea formală a Convenției, Directorului General al OIM și va întreprinde măsurile care ar fi putea fi necesare, pentru a face efective dispozițiile Convenției în cauză;</p> <p>(E) dacă Membrul nu obține acordul autorității sau autorităților de a cărei/căror competență ține problema, Membrul nu va avea alte obligații în continuare, cu excepția faptului că va trebui să prezinte Directorului General al Biroului Internațional al Muncii, la intervale corespunzătoare,</p>	<p><i>Se acceptă</i></p>

		<p>conform solicitării Consiliului de Administrație, situația legislativă și practică în ceea ce privește aspectele reglementate de Convenție, indicând măsura în care s-a dat curs implementării sau au fost făcute propuneri în acest sens față de oricare dintre prevederile Convenției prin intermediul legislației, a acțiunii administrative, a convențiilor colective sau altor modalități și să precizeze dificultățile care împiedică sau întârzie ratificarea respectivei Convenții.</p> <p>Potrivit art. 13 din Convenția propusă spre ratificare, ratificarea va fi comunicată Directorului General al Organizației Internaționale a Muncii pentru înregistrare. Potrivit art. 14 alin. (1) și (3) din Convenția vizată aceasta va fi obligatorie numai pentru acei membri ai Organizației Internaționale a Muncii ale căror ratificări au fost înregistrate la Directorul General al Organizației Internaționale a Muncii.</p> <p>Ulterior, prezenta convenție va intra în vigoare pentru orice membru la OIM în termen de douăsprezece luni de la data la care ratificarea va fi înregistrată.</p> <p>Respectiv, stabilim că unica posibilitate de a deveni membru la Convenția nr. 190 este prin demararea și desfășurarea procedurii de ratificare, în conformitate cu Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.</p> <p>Având în vedere cele expuse, în conformitate cu actele internaționale menționate în coroborare cu cele naționale relevante, cu titlu de excepție, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019 urmează a fi ratificată cu obținerea avizelor la etapa procedurilor de ratificare.</p>	<p><i>Se acceptă</i></p>
	<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene</p> <p>nr. DI/1/391-13791 din 30.11.2023</p>	<p>Prin prezenta, MAEIE a examinat repetat setul de documente privind ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019 și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>În temeiul pct. 165 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 setul de documente se va completa cu copia de pe textul tratatului în limba de referință, în speță în limba engleză sau limba franceză.</p> <p>De asemenea, în vederea respectării prevederilor art. 11 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale, Argumentarea necesității, secțiunea „Aspectul normativ”, capitolul „Analiza de impact” se va completa cu informații despre anexarea la setul de materiale a proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative, cu indicarea progreselor înregistrate în vederea promovării acestuia.</p> <p>Cu referire la art. 3 din proiectul de lege, sintagma „va depune instrumentul de ratificare la Directorul general al Organizației Internaționale a Muncii pentru înregistrare” se va substitui cu sintagma „va asigura pregătirea, remiterea și depunerea instrumentului de ratificare în adresa Directorului general</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p>

		al Organizației Internaționale a Muncii pentru înregistrare”. Ulterior definitivării setului de documente necesare ratificării Convenției vizate, în conformitate cu prevederile art. 14 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale, acesta va fi prezentat în adresa MAEIE spre promovare.	<i>Se acceptă</i>
2.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 13/1-3656 din 23.11.2023	Lipsa de obiecții și propuneri pe marginea acestuia.	
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 13/1-3733 din 29.11.2023	Lipsa de obiecții și propuneri.	
3.	Ministerul Finanțelor nr. 07/2-17/655 din 21.11.2023	Lipsa de propuneri și obiecții.	
	Ministerul Finanțelor nr. 07/2-17-708 din 30.11.2023	Lipsa de propuneri și obiecții.	
4.	Ministerul Afacerilor Interne nr. 44/22-5311 din 23.11.2023	Comunică despre susținerea acestuia.	

<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>nr. 44/22-5439 din 30.11.2023</p>	<p>Întregul set urmează a fi ajustat în baza prevederilor Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și ale Regulamentului privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015, cu respectarea minuțioasă a reglementărilor expuse la pct. 165 din Regulamentul menționat, ce vizează ratificarea unui tratat, după cum urmează:</p> <p>1) completarea setului cu textul tratatului supus ratificării, iar în cazul în care tratatul nu conține un text autentic în limba română, se va prezenta copia textului autentic al acestuia într-o limbă străină și traducerea oficială în limba română efectuată de organul responsabil pentru încheierea tratatului și certificată de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (întrucât redarea conținutului Convenției în Argumentarea oportunității ratificării tratatului, nu justifică lipsa textului acesteia);</p> <p>2) tabelul de sinteză va fi ajustat cu indicarea exactă a datei de întocmire și a numerelor de ieșire a avizelor instituțiilor ce au avizat proiectul respectiv, precum și vor fi anexate copiile avizelor, care la această etapă lipsesc;</p> <p>3) la pct. 2 din compartimentul „A. Descrierea tratatului” a Argumentării oportunității ratificării tratatului, rezumatul Convenției va fi redat succint, fiind expuse doar informații cu privire la termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității tratatului și modul de amendare a acestuia;</p> <p>4) în Argumentarea oportunității ratificării tratatului, la compartimentul „B. Analiza de impact”, la secțiunea „I. Informații generale”, va fi expres menționată actualitatea, scopul final, descrierea succintă a principalelor drepturi și obligații pe care le generează tratatul, etc.;</p> <p>5) vor fi revizuite și îmbunătățite argumentările la secțiunile ce vizează aspectul politic, cultural și social, precum și aspectul normativ din Argumentarea oportunității ratificării tratatului, cu o expunere mai amplă, respectând cerințele reflectate la Analiza de impact, conform anexei nr. 3 la Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.</p> <p>La nivel de tehnică legislativă:</p> <p>La proiectul de lege privind modificarea unor acte legislative:</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, setul de aprobare a proiectelor de legi urmează a fi însoțit și de către hotărâri de Guvern privind aprobarea acestora, care la această etapă lipsește.</p> <p>La Art. III:</p> <p>Pct. 1 ce vizează completarea art. 173 din Codul penal va genera disensiuni de interpretare și nu va asigura comprehensivitatea normei finale.</p>
<p><i>Se acceptă</i></p>	
<p><i>Se acceptă</i></p>	
<p><i>Se acceptă</i></p>	
<p><i>Se acceptă</i></p>	
<p><i>Se acceptă</i></p>	<p><i>Se acceptă parțial</i> Având în vedere că obiectiile listate</p>

	<p>În această ordine de idei, precizăm că o normă legală trebuie să fie suficient de accesibilă, clară și previzibilă. O normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea într-o normă.</p> <p>Din același considerent, norma prevăzută la Art. IV privind completarea definiției „hărțuire sexuală” cu un nou conținut se va revedea.</p> <p>La Art. VIII:</p> <p>Propunerea de completare cu un alineat nou privind hărțuirea sexuală la art. 70² „Hărțuirea” urmează a fi revizuită în sensul separării acesteia într-un articol distinct, „art. 70⁴”.</p> <p>Subsidiar învederăm că, autorul proiectului urmează a se conforma prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a expune conținutul proiectului într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p>	<p>vizează proiectul de aliniere a legislației naționale la Convenția 190, comunicăm că potrivit prevederilor art. 14 alin. (3) Convenția va intra în vigoare pentru fiecare stat membru după douăsprezece luni de la data înregistrării ratificării.</p> <p>Pe parcursul perioadei de aliniere, autoritățile își asumă eliminarea tuturor divergențelor cu factorii de decizie referitor la proiectul de lege privind modificările în legislația națională (alinieră legislației naționale la prevederile Convenției 190).</p>
--	--	---

5.	<p>Ministerul Justiției nr. 08/10000 din 14.11.2023</p>	<p>În Argumentarea necesității, la pct. 4, aspectul normativ, autorul proiectului menționează că „pentru ca prevederile Convenției să devină aplicabile, urmează a fi revizuit cadrul normativ național prin operarea modificărilor, inclusiv în următoarele acte normative: Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2001, Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, Legea cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor nr. 137/2016 etc.</p> <p>Proiectul legii de modificare a cadrului legal este în proces de elaborare de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și grupul de lucru instituit în acest sens Ordinul MMPS nr. 76 din 31 mai 2023 și va parcurge etapele procesului de legiferare”.</p> <p>În acest sens, art. 11 alin. (2) al Legii 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova prevede că dacă tratatul internațional prezentat Parlamentului Republicii Moldova spre examinare implică adoptarea unor legi noi sau modificarea legilor în vigoare, proiectul legii privind ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la tratatul internațional și proiectele legilor privind modificările în legislație se prezintă concomitent. Astfel, Republica Moldova nu poate adera la Convenție dacă proiectul de Lege de ajustare a cadrului normativ național aferent Convenției nu va fi adoptat de Parlament.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Justiției nr. 08/10884 din 08.12.2023</p>	<p>Ministerul Justiției a examinat repetat setul de acte referitoare la ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019, (în continuare – Convenție) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele obiecții și propuneri.</p> <p>Conform art. 11 alin. (2) al Legii 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova dacă tratatul internațional prezentat Parlamentului Republicii Moldova spre examinare implică adoptarea unor legi noi sau modificarea legilor în vigoare, proiectul legii privind ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la tratatul internațional și proiectele legilor privind modificările în legislație se prezintă concomitent.</p> <p>În acest sens, de către autor a fost prezentat Ministerului Justiției pentru avizare proiectul legii care vizează alinierea cadrului normativ național la prevederile Convenției (în continuare proiectul de lege). Obiecțiile aferente proiectului de lege sunt expuse după cum urmează.</p> <p>1. Cu privire la aspectele de ordin general: Menționăm că Legea nr. 211/2021 pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 (Anexa nr. 1 Direcția strategică II, obiectivul 2.1), prevede următoarele: „(...) pentru asigurarea stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități, se impune:</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Având în vedere că obiecțiile listate vizează proiectul de aliniere a legislației naționale la Convenția 190, comunicăm că potrivit prevederilor art. 14 alin. (3) Convenția va intra în vigoare pentru fiecare stat membru după douăsprezece luni de la data înregistrării ratificării.</p> <p>Pe parcursul</p>	

	<p>1) centralizarea sarcinii de modificare a legislației codificate (Codul civil, Codul penal, Codul contravențional, Codul administrativ, Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală, Codul de executare), cu împuternicirea expresă a Ministerului Justiției în acest sens;</p> <p>2) reducerea numărului de inițiative de modificare a legislației codificate și oferirea unui termen rezonabil pentru punerea în aplicare a noilor proceduri/instituții sau a celor revizuite în scopul adaptării cu noile tendințe atât a profesioniștilor, cât și a justițiabililor.”</p> <p>Totodată, având în vedere că reforma sistemului justiției și de drept reprezintă unul dintre domeniile de competență ale Ministerului Justiției, reflectat în regulamentul său, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, intervențiile propuse la Art. I, Art. II, Art. XI a proiectului de lege nu pot fi acceptate din următoarele considerente:</p> <p>a) politica umanitară generală în domeniul protecției drepturilor omului, nediscriminării și asigurării egalității, inclusiv pe componenta instituțională a acestuia, este apanajul Ministerului Justiției;</p> <p>b) propunerile formulate în articolele menționate mai sus au fost analizate, în repetate rânduri, de către Ministerul Justiției, inclusiv în procesul de elaborare a proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (revizuirea cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității), care ulterior a fost adoptat de Parlament prin Legea nr. 2/2023;</p> <p>c) în sinteza propunerilor și recomandărilor, plasată pe site-ul Parlamentului la adresa: https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/Legislativ/d/6132/language/ro-RO/Default.aspx sunt incluse argumentele Ministerului Justiției, care sunt în dezacord cu soluția propusă de autorul proiectului.</p> <p>2. Cu privire la proiectul de lege:</p> <p>La completarea Codului penal cu art. 173¹, menționăm că incriminarea unei fapte trebuie să fie determinată de gradul de pericol social generic al acesteia, care este evaluat de legiuitor luându-se în considerare o multitudine de factori (privind importanța valorii sociale ocrotite, gravitatea lezării posibile, starea și dinamica manifestărilor infracționale vizate, împrejurările în care se pot săvârși astfel de fapte).</p> <p>În aceeași ordine de idei, răspunderea penală este cea mai gravă dintre formele de răspundere juridică și trebuie să intervină numai dacă celelalte forme de răspundere juridică nu sunt suficiente pentru a asigura protecția corespunzătoare a valorilor sociale pe care legiuitorul urmărește să le ocrotească.</p> <p>În acest sens, este relevant următorul punct de vedere al Curții Constituționale a Republicii Moldova prevăzut în pct. 100 din Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 22 din 27.06.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal, în care se menționează că: „în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul</p>	<p>perioade de aliniere, autoritățile își asumă eliminarea tuturor divergențelor cu factorii de decizie referitor la proiectul de lege privind modificările în legislația națională (alinierea legislației naționale la prevederile Convenției 190).</p> <p>Subsidiar, urmare ședinței din data de 19.12.2023 ora 14.00 al membrilor Grupului de lucru, cu invitarea și participarea reprezentanților autorităților în contextul avizării proiectului legii de aliniere a legislației naționale la prevederile Convenției 190, s-a decis agrearea textului legii notate.</p> <p>Ca urmare, proiectul va fi definitivat și remis către Cancelaria de</p>
--	---	---

Stat la avizare.	<p>trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul „ultima ratio”. Curtea reține că, din perspectiva principiului „ultima ratio” în materie penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală”.</p> <p>Aducem ca exemplu în acest sens art. 170 „Calomnia” din Codul penal care a fost abrogat prin Legea nr. 111/2004 pentru modificarea Codului penal. Or, s-a demonstrat că acest articol nu prezintă un grad de gravitate atât de ridicat încât să nu poată fi ocrotit prin alte norme, și din acest motiv articolul menționat a fost transpus în legislația contravențională.</p> <p>În art. 70² din Codul contravențional este deja prevăzută fapta de „Hărțuire” care conține o ipoteză asemănătoare faptei de hărțuire propusă în proiectul legii. Considerăm că onoarea și demnitatea sunt valori care pot fi protejate deplin prin norme de drept civil, contravențional, administrativ fără să fie necesară impunerea unor sancțiuni penale.</p> <p>Prin urmare, considerăm completarea Capitolului IV, din Partea Specială a Codului penal, cu art. 173¹, ca fiind nerezonabilă. La fel, nici locul intervenției nu este potrivit or, Capitolul IV, din Partea Specială a Codului penal incriminează faptele ce afectează valorile sociale legate de viața sexuală a persoanei, pe când art. 173¹, propus în proiectul legii, afectează valorile sociale privind demnitatea persoanei care este vătămată în cazul hărțuirii.</p> <p>Completarea art. 70² din Codul contravențional cu un nou alineat ar duce la situația repetării în acesta a normelor care sunt deja prevăzute în alte articole sau în alte legi. Considerăm că nu este necesară introducerea unei asemenea componente, deoarece aceasta este cuprinsă deja de art. 173 al Codului penal (Hărțuirea sexuală), iar faptele de hărțuire în formă sexuală, altele decât cele ce cad sub incidența legii penale, vor fi calificate conform art. 702 Cod contravențional (Hărțuirea). Legiuitorul prin introducerea art. 70² în Codul contravențional, a dorit ca această componentă să cuprindă toate formele de hărțuire, inclusiv cea sexuală.</p> <p>Prin urmare, nu este necesar de a introduce un nou alineat pentru a reglementa în special forma sexuală a hărțuirii. Art. 423⁵ alin. (1) din Codul contravențional din proiectul legii, presupune oferirea competenței Consiliului pentru Egalitate de a examina contravenții, care sunt în competența instanței de judecată (cu excepția art. 71²).</p> <p>Competența Consiliului se rezumă la constatarea faptelor prevăzute la art. 54², 65¹, 70², 70³ și 71¹ din Codul contravențional și de a întocmi procese-verbale de constatare, iar conform art. 423⁵ alin. (3)</p>
------------------	---

	<p>procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente. Acest fapt este prevăzut și de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității la art. 15 alin. (8): „dacă în timpul examinării plângerii se constată săvârșirea unor fapte ce constituie contravenție, Consiliul remite organelor competente pentru examinare în fond procesul-verbal și materialele cauzei.”</p> <p>Cu referire la modificările propuse la Codul muncii pe aspectul hărțuirii, acestea nu vor putea fi promovate fără realizarea modificărilor la Codul penal.</p> <p>3. Cu privire la necesitatea efectuării analizei impactului: Proiectul impune obligații angajatorilor din sectorul public și din cel privat (aprobarea de regulamente, evaluarea riscurilor, asigurarea implementării măsurilor adecvate pentru prevenirea violenței și hărțuirii), se va reține că înainte de impunerea unor asemenea obligații este necesară realizarea Analizei impactului de reglementare conform Hotărârii Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.</p> <p>Cu referire la art. XIV alin. (5) lit. b) al proiectului de lege, în acest sens, obligația Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești „de a completa baza de date privind dosarele ce se află în instanța de judecată (inclusiv forma de pedeapsă acordată) cu informație dezagregată pe criteriul de sex și alte criterii relevante (vârstă, locul hărțuirii, tipul, date despre persoana care a comis agresiunea, domeniu de activitate etc.)”, menționăm că Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, actualmente nu dispune în cadrul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor de astfel de caracteristici pentru a asigura bazele de date cu informația dezagregată solicitată.</p> <p>4. Cu privire la necesitatea efectuării expertizei financiare: Pentru anul 2024 Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești nu are planificate resurse financiare pentru dezvoltarea acestor caracteristici. Astfel, proiectul de lege trebuie să prevadă și resursele financiare necesare pentru a dezvolta și a asigura implementarea prevederilor acestuia.</p> <p>Conform art. 34 alin. (5) lit. b) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „Expertiza financiară este efectuată de către Ministerul Finanțelor, este obligatorie pentru proiectele care au impact asupra bugetului public și are menirea de: a) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul financiar; b) a evalua cheltuielile pentru realizarea noilor reglementări; c) a semnala deficiențele cu caracter financiar și a prognoza consecințele în domeniul financiar.”</p>
--	--

		<p>În acest sens, suntem de opinie că proiectul de lege privind modificările în legislația națională nu poate fi prezentat spre examinare Parlamentului concomitent cu proiectul de lege privind ratificarea Convenției. În concluzie, Convenția nu va putea fi ratificată până când nu vor fi îndeplinite procedurile naționale indicate mai sus.</p>	<p>Nu se acceptă Având în vedere că potrivit prevederilor art. 14 alin. (3) Convenția va intra în vigoare pentru fiecare stat membru după douăsprezece luni de la data înregistrării ratificării, argumentările obținute de Ministerul Justiției nu se consideră suficiente de a tergiversa ratificarea Convenției 190.</p>
6.	<p>Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova nr. 03-02/870 din 13.11.2023</p>	<p>Comunică susținerea proiectului.</p>	
	<p>Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova nr. 03-02/936 din 29.11.2023</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri.</p>	

7.	Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova nr. 05/1-127 din 24.11.2023	Lipsă de obiecții pe marginea proiectului legii.	
	Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova nr. 05/1-132 din 05.12.2023	Lipsa de obiecții asupra proiectului.	